

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

Cetățenii moldoveni și-au dat întâlnire la Marea Adunare Națională „Moldova Europeană”

Colegiile de evaluare și selecție ale judecătorilor au fost comasate

Raport GRECO: Republica Moldova a înregistrat progrese modeste în domeniul luptei și combaterii corupției

Radiografia audierilor Comisiei Pre-vetting (V) – candidații pentru CSP

Consolidarea cooperării Parlament – societate civilă: quo vadis?

Pe scurt

CETĂȚENII MOLDOVENI ȘI-AU DAT ÎNTÂLNIRE LA MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ „MOLDOVA EUROPEANĂ”

La 21 mai 2023, la Chișinău și în alte 33 de orașe din Europa, s-a desfășurat Marea Adunare Națională „Moldova Europeană”. Evenimentul a fost lansat la inițiativa președintei Maia Sandu și a reunit cetățenii care își doresc să susțină aderarea țării la Uniunea Europeană. Potrivit poliției, între 75 și 80 de mii de oameni au participat în Piața Marii Adunări Naționale (PMAN). Evenimentul a fost organizat în preajma Summitului Comunității Politice Europene care a avut loc pe 1 iunie 2023, pentru a transmite comunității internaționale dorința cetățenilor moldoveni de a fi parte a familiei europene.

Președinta țării și șefa Parlamentului European, Roberta Metsola, au ținut discursuri. Maia Sandu a declarat, între altele, că Moldova poate fi în siguranță doar împreună cu familia europeană, care este unica șansă de dezvoltare a țării. Șefa Parlamentului European, Roberta Metsola, și-a început discursul în limba română. Ea a spus că se află la Chișinău pentru a susține și confirma decizia moldovenilor de a deveni membri ai familiei europene. Luările de cuvânt au fost urmate de alți lideri de opinie politicieni, oameni de cultură, reprezentanți ai societății civile și ai sectorului de business.

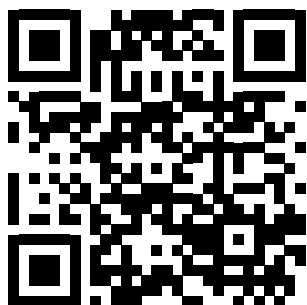
Oamenii prezenți în PMAN și-au dat votul pentru adoptarea unei Rezoluții. Aceasta prevede șapte deziderate, inclusiv necesitatea modificării Constituției pentru a stabili definitiv și ireversibil aderarea Republicii Moldova la UE. De asemenea, a fost solicitată începerea negocierilor de aderare la UE până la sfârșitul anului 2023 și extinderea contextului internațional al negocierilor pentru rezolvarea pașnică și definitivă a conflictului transnistrean. La 25 mai 2023, Parlamentul, cu votul a 61 de deputați, a aprobat proiectul de hotărâre prin care majoritatea parlamentară s-a angajat să asigure implementarea Rezoluției.

COLEGIILE DE EVALUARE ȘI SELECȚIE ALE JUDECĂTORILOR AU FOST COMASATE

La începutul anului 2023, Ministerul Justiției a anunțat intenția de a comasa două colegii ale Consiliului Superior al Magistraturii (CSM).

SUSȚINE CRJM

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Noua Lege stabilește că nota de la INJ constituie 60% din punctajul maxim pentru funcția de judecător, iar evaluarea CSM – 20%.

Se dorea comasarea Colegiului pentru selecția judecătorilor și a Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor pentru a eficientiza evaluarea performanțelor și selecția și promovarea judecătorilor. Se pare totuși că această măsură a fost determinată și de lipsa doritorilor de a fi membri ai acestor colegii, deoarece candidații sunt supuși **pre-vettingului**.

La 12 aprilie, un proiect în acest sens **a fost aprobat de Guvern**, cu solicitarea ca acesta să fie examinat în regim prioritar. Proiectul a fost adoptat în prima lectură la 24 aprilie, iar votul pentru lectura a doua a fost amânat de câteva ori. Comisia juridică a Parlamentului **a ajustat simțitor** proiectul, iar acesta a fost votat de Parlament în lectură finală la 9 iunie 2023. Legea urmează a fi promulgată de președintele țării și va intra în vigoare în ziua publicării în Monitorul Oficial.

Potrivit noii legi, de selecția, promovarea și evaluarea performanțelor judecătorilor se va ocupa un singur Colegiu compus din 9 membri, cinci aleși din partea judecătorilor și patru aleși din rândul reprezentanților societății civile. Mandatul acestora va fi de șase ani și ei nu vor putea fi realesi. Contrar propunerii CRJM, membrii judecători ai Colegiului nu vor fi suspendați din funcție pe durata mandatului, însă sarcina lor de muncă va fi redusă cu 50%. Toți membrii, inclusiv cei din rândul judecătorilor, vor primi o indemnizație pentru fiecare ședință de 10% din salariul președintelui CSM. Ei vor fi asistați în activitatea lor de secretariatul CSM.

Noua Lege clarifică rolul CSM, al Colegiului și al Institutului Național al Justiției (INJ) în concursurile pentru numirea judecătorilor. Rezultatul examenului de la INJ va constitui 60% din punctajul din concurs, evaluarea Colegiului – 20%, iar celelalte 20% o va reprezenta evaluarea CSM. În cazul promovării judecătorilor, ponderea punctajului oferit de către CSM nu poate depăși 30%, iar restul punctajului este oferit de către Colegiu în baza evaluării performanțelor și a concursului de selecție.

Legea descrie detaliat criteriile de selecție a judecătorilor. Ele se referă la experiența anterioară, participarea în activități non-formale, cunoașterea limbilor engleză și franceză, calitățile personale, abilitatea de a înțelege și soluționa situații juridice complexe, precum și alte aspecte stabilite de CSM. Criteriile evaluate de către Colegiu și de către CSM sunt diferite. Calitățile personale și abilitățile de a înțelege și soluționa situații juridice complexe vor fi evaluate de către CSM, iar celelalte – de către Colegiu.

Legea conține descrieri amănunțite privind criteriile pentru evaluarea performanțelor judecătorilor. În cadrul evaluării performanțelor, Colegiul va evalua competența profesională (50%), competența organizatorică (20%) și integritatea (30%). Competența profesională va fi evaluată în baza hotărârilor casate, a condamnărilor CtEDO, a calității exprimării verbale și scrise și a motivării hotărârilor judecătorești, a participării la instruire și a cunoștințelor în domeniul IT. Competența organizatorică va fi evaluată în baza ratei de soluționare a cauzelor primite, a duratei procedurilor sale, a ședințelor amânate, a respectării termenelor pentru publicarea hotărârilor pe internet etc. Integritatea este evaluată în baza respectării regulilor de etică, a sancțiunilor disciplinare aplicate, a reputației profesionale și a integrității financiare. Evaluarea judecătorilor va fi făcută o dată

la cinci ani (acum ea trebuie făcută o dată la trei ani), iar judecătorul va putea cere reevaluarea sa doar după doi ani de la evaluarea precedentă.

Legea mai prevede și extinderea mandatului **Comisiei Pre-vetting**, care expiră la 30 iunie 2023. Din câte se pare, aceasta se va extinde până la începutul lunii septembrie. Pre-vettingul candidaților pentru colegii va fi efectuat de către noile Comisii pentru evaluarea judecătorilor și procurorilor, care ar urma să fie constituite în baza Legii cu privire la vetting. Potrivit estimărilor, această lege va fi adoptată de Parlament până la sfârșitul lunii iulie.

RAPORT GRECO: REPUBLICA MOLDOVA A ÎNREGISTRAT PROGRESE MODESTE ÎN DOMENIUL LUPTEI ȘI COMBATERII CORUPȚIEI

La 19 mai 2023, Grupul de State împotriva Corupției din cadrul Consiliului Europei (GRECO) a publicat un **raport** de progres, în care a evaluat măsurile întreprinse de către autoritățile Republicii Moldova în domeniul prevenirii corupției. Recomandările GRECO vizează 18 recomandări specifice elaborate în cadrul **raportului de evaluare din runda a patra** din 5 iulie 2016, și se referă la deputați, judecători și procurori. Conform noilor constatări, până la finele lunii martie 2023, doar șase dintre aceste recomandări au fost realizate. Dintre recomandările rămase, zece au fost parțial puse în aplicare și două nu au fost puse în aplicare.

Recomandările pot fi catalogate convențional în trei blocuri: **(i) prevenirea corupției în cazul membrilor Parlamentului** – acest set de recomandări se referă la necesitatea îmbunătățirii transparenței în domeniul decizional la nivelul Parlamentului, astfel încât noile proiecte de lege și informațiile privind organizarea consultărilor publice să fie publicate în timp util, asigurând un proces cât mai amplu și incluziv în special în ceea ce privește contribuțiile societății civile. O recomandare conexă vizează actualizarea site-ului Parlamentului și operativitatea portalurilor e-Parlament și e-Legislație. Adicional, GRECO s-a expus asupra importanței adoptării unui cod de conduită parlamentar, precum și introducerea unor reguli pentru parlamentari cu privire la interacțiunea cu persoanele care ar putea să influențeze procesul legislativ (lobby-ul). Conform raportului GRECO, în afară de progresele înregistrate în privința mecanismului de ridicare a imunității deputaților în vederea simplificării unor eventuale proceduri penale, alte evoluții semnificative, în special în cazul ultimei recomandări listate, nu au fost constatate.

Un alt set de recomandări din cadrul raportului GRECO vizează **(ii) integritatea și prevenirea corupției în rândul judecătorilor**. Anterior GRECO punctase importanța modificării compoziției Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) prin eliminarea calității de membri din oficiu a ministrului justiției și procurorului general, asigurarea unui proces transparent de selectare a membrilor CSM și motivarea hotărârilor acestuia. Totodată, a fost recomandată excluderea numirii în funcțiile de judecători a candidaților cu probleme de integritate, precum și excluderea termenului de probă de cinci ani pentru judecători. În cadrul raportului, GRECO

Moldova evaluată cu „nesatisfăcător” de GRECO pentru realizarea acțiunilor de prevenire a corupției în rândul deputaților, judecătorilor și procurorilor.

a constatat evoluții pozitive privind toate segmentele listate. Cu toate acestea, GRECO și-a exprimat îngrijorările privind procesul de pre-vetting a candidaților la funcții în cadrul CSM și evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, care la moment prezintă obstacole în suplinirea posturilor vacante din cadrul CSM de către reprezentanții instanțelor de judecată de toate nivelurile.

Cel de-al treilea set de recomandări se referă la **(iii) integritatea și prevenirea corupției în rândul procurorilor**. Privind acest segment, GRECO a recomandat anterior schimbarea componenței Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) în vederea asigurării garanțiilor de imparțialitate și transparență al acestuia, inclusiv prin excluderea ministrului justiției și președintelui CSM. Suplimentar, GRECO a recomandat îmbunătățirea sistemului disciplinar la nivel de reglementare și practică. Autoritățile naționale au informat GRECO despre **amendamentele** privind **Legea cu privire la Procuratură**, care sunt în curs de desfășurare, ceea ce reprezintă o evoluție pozitivă. Totuși, similar cazurilor anterioare, GRECO a subliniat că la momentul actual, aceste recomandări nu pot fi considerate decât parțial realizate de către autorități.

Cu titlu general, GRECO a mai recomandat consolidarea capacităților și eficienței Autorității Naționale de Integritate (ANI) pentru a putea combate în mod eficient lipsa de integritate în rândul tuturor funcționarilor publici, și cu precădere a deputaților, judecătorilor și procurorilor. Acesta a punctat importanța soluționării lipsei de personal din cadrul ANI și elaborarea unei strategii instituționale.

GRECO a constatat un nivel actual scăzut de respectare a recomandărilor, atribuind Republicii Moldova un scor „global nesatisfăcător”. Atribuirea acestui scor presupune ca autoritățile naționale să remedieze restanțele și să prezinte un raport cu privire la progresul implementării recomandărilor cel târziu până la 31 martie 2024.

RADIOGRAFIA AUDIERILOR COMISIEI PRE-VETTING (V) – CANDIDAȚII PENTRU CSP

În perioada 24-26 mai 2023, **Comisia Pre-vetting** a continuat audierile candidaților pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor (CSP). În total, au fost audiate șase persoane, cinci dintre care sunt procurori de carieră, iar o persoană a fost propusă de către Academia de Științe.

La 24 mai 2023 a fost audiat **Gheorghe Graur**, procuror în cadrul Procuraturii Chișinău. Candidatul a solicitat audierea sa în ședință închisă cu privire la subiectul ce ține de o cauză penală din 2012, însă Comisia a respins acest demers ca fiind neîntemeiat și tardiv. Gheorghe Graur a fost întrebat despre circumstanțele în care soția sa a obținut prin donație în 2013 un apartament de la o companie privată, pe care ulterior l-a înstrăinat în 2018 contra sumei de aproximativ 43 000 EUR, deși prețul de piață al acestuia ar fi de circa trei ori mai mare. Candidatul a mai fost întrebat despre nedeclararea dreptului de folosință de către dânsul și soția sa a unor automobile

de model BMW și Range Rover, a căror valoare de piață ar fi de circa 20 000 EUR și, respectiv, 17 000 EUR. Automobilele în cauză aparțin cu titlu de proprietate rudelor acestuia, însă, din 2019, contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto erau încheiate pe numele său. Gheorghe Graur a mai fost întrebăat despre un dosar penal deschis pe numele lui în 2012, pentru conducerea unui mijloc de transport în stare de ebrietate, precum și despre două cauze contravenționale intentate împotriva lui în 2014 și 2015 privind comiterea unor acțiuni de huliganism de gravitate medie.

Procurora [Olesea Vîrlan](#), adjunctă interimară a procurorului-șef al Procuraturii raionului Ialoveni, audiată în aceeași zi, a fost întrebăat despre nedeclararea în perioada 2020 – 2022 a unei obligații de fidejutor pentru un credit în mărime de 300 000 MDL, precum și despre contractarea mai multor împrumuturi în 2019. Conex, candidata a fost întrebăat despre nedeclararea dreptului de proprietate asupra unui automobil în perioada anilor 2018 – 2020, despre nedeclararea veniturilor fostului soț în perioada 2011 – 2015, despre transferurile primite de către soțul ei în perioada 2013 – 2014 din Federația Rusă în mărime de circa 12 000 EUR, precum și despre nedeclararea în 2018 a mai multor loturi de teren obținute prin moștenire în perioada 2014 – 2016.

La 25 mai 2023 au avut loc audierile [Elenei Roșior](#), adjunctă a procurorului-șef al Procuraturii raionului Anenii Noi. Ea a fost întrebăat despre sursele de fonduri pentru 10 conturi de depozit bancar și 5 conturi de economii, declarate în perioada 2009 – 2016, în valoare totală de circa 34,5 000 EUR. Totodată, candidata a fost întrebăat despre achiziționarea de către soțul ei în 2014 a unui automobil de model Dacia Logan la un preț de 2 000 MDL și achiziționarea în 2015 a unui alt automobil de același model la preț de 5 000 MDL, care a fost vândut în 2021 la un preț de 10 000 MDL. Valoarea de piață a acestor automobile ar fi de cel puțin 2 000 EUR.

În aceeași zi a fost audiată și [Rodica Ciobanu](#), candidată propusă de Academia de Științe. Ea a fost întrebăat despre sursele mijloacelor financiare ale soacrei sale pentru efectuarea mai multor donații către soțul ei în mărime totală de peste 100 000 EUR. Totodată, candidata a fost întrebăat despre un apartament din Chișinău, asupra căruia soțul ei deținea în proprietate cota-parte în mărime de 50%. Apartamentul dat a fost vândut în 2011 la un preț estimativ de 20 000 EUR, care a fost integral reținut de către soțul candidatei, deși nu deținea totalmente dreptul de proprietate asupra acestuia. La fel, candidata a fost întrebăat despre construcția unei case de vacanță, inițiată în 2009.

La 26 mai 2023 a fost audiat [Eduard Panea](#), procuror-șef al Procuraturii raionului Leova. El a fost întrebăat despre nedeclararea a două conturi bancare în 2020, cu soldul total în mărime de circa 190 000 MDL. Comisia a mai întrebăat despre diferența dintre veniturile și cheltuielile candidatului pentru anul 2021 în mărime de peste 209 000 MDL, dar și despre o sancțiune disciplinară sub formă de avertisment, aplicată candidatului în 2017, pe motivul tergiversării gestionării a cinci cauze penale. Ultima parte a audierilor a fost desfășurată în sesiune închisă, întrucât a fost examinat un subiect care aduce atingere vieții private a candidatului și familiei acestuia.

Audierile procurorilor s-au încheiat la 29 mai 2023. Candidatul [Vasile Plevan](#), adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, a fost întrebăat despre

Comisia Pre-vetting a audiat ultimii șase candidați la CSP: din totalul de 18 candidați, patru persoane nu au promovat evaluarea pe motivul retragerii din concurs sau nedeunerii în termen a actelor obligatorii. Din cei 14 rămași, o persoană a solicitat evaluarea în baza materialelor acumulate. Din 13 candidați audiați, unul a promovat evaluarea, trei nu au promovat, respectiv, 10 candidați încă așteaptă decizia Comisiei Pre-vetting.

sursele de venit pentru procurarea unui apartament în 2016 în Chișinău, la un preț de 16 000 EUR, însă al cărui preț de piață ar fi de două ori mai mare. Candidatul a mai fost întrebat despre procurarea în 2010 a unei camere în cămin la un preț aproximativ de 6 000 EUR, din sursele financiare ale părinților lui, și ulterioara vindere a acestuia în 2015 la același preț. Valoarea de piață a acestui bun ar fi de circa 11 000 EUR. Totodată, Comisia a întrebat despre un împrumut în mărime de 7 000 EUR primit în 2020 de către soția candidatului de la mama ei, care nu a fost indicat în declarația de avere și interese personale a candidatului pentru acel an. Ultima parte a audierilor a vizat un aspect de integritate etică și s-a desfășurat în sesiune închisă.

În total, pentru funcția de membru CSP au fost audiate 13 persoane, iar Anatolie Gîrbu a solicitat să fie evaluat exclusiv în baza materialelor acumulate, refuzând să participe la audieri publice. La 3 mai 2023, Comisia Pre-vetting a **anunțat** despre promovarea evaluării de către candidatul **Dumitru Obadă**. La 5 iunie 2023, Comisia a **anunțat** despre nepromovarea evaluării de către Vitalie Codreanu și Cristina Gladcov, iar la 7 iunie – despre **nepromovarea** evaluării de către Gheorghe Borș (detalii în **Buletinul informativ CRJM nr. 56**). Patru candidați la CSP nu au promovat evaluarea pe motiv că s-au retras din concurs sau nu au depus în termen actele necesare. Comisia Pre-vetting urmează să-și anunțe deciziile cu privire la 10 candidați la CSP. Deciziile de nepromovare a evaluării pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție (CSJ) și urmează a fi soluționate în 10 zile.

CONSOLIDAREA COOPERĂRII PARLAMENT – SOCIETATE CIVILĂ: QUO VADIS?

La 2 mai 2023, Parlamentul Republicii Moldova a înregistrat proiectul de hotărâre privind aprobarea **Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional**. Platforma are drept scop încurajarea inițiativelor civice și eficientizarea participării părților interesate în procesul de luare a deciziilor.

Crearea platformei vine drept răspuns la angajamentul prevăzut în **Planul de acțiuni** pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană: „*Creșterea implicării societății civile în procesele decizionale de la toate nivelurile*”. Anterior, prin Raportul alternativ al societății civile, s-a constatat că Republica Moldova a înregistrat cele mai mari restanțe de implementare vizavi de acest angajament (mai multe detalii în **Buletinul CRJM nr. 56**). Termenul scadent de implementare a acțiunii este iunie 2023.

Documentul definește principiile, obiectivele, formele de participare civică la procesul decizional, modul de organizare și funcționare ale acestora. De asemenea, prevede un șir de drepturi și obligații ale Parlamentului și ale părților interesate, detaliază mecanismele de dialog prin informarea generală, consultarea și participarea activă. Proiectul reglementează și modul de organizare și desfășurare a audierilor parlamentare și a altor forme de participare, ca întrunirile ad-hoc, conferințele anuale și consiliile de experți. Un element important este instituționalizarea Memorandumului de cooperare Parlament – societate civilă, chemat să contribuie la consolidarea

Crearea unei Platforme de cooperare Parlament – societate civilă este un angajament important în procesul de aderare la UE.

capacităților instituționale ale Parlamentului, prin furnizarea de expertiză, instruire, asistență tehnică, consultanță, armonizare a legislației, precum și diseminarea informațiilor despre procesul de integrare europeană al Republicii Moldova.

La 17 mai 2023, CRJM a expediat Parlamentului o [opinie juridică](#) prin care a solicitat stabilirea unor criterii clare și a tipurilor de proiecte de acte normative pentru care Parlamentul poate limita termenul de prezentare a recomandărilor din partea societății civile, dar și o mai bună reglementare a procesului de introducere a amendamentelor între dezbaterile din plen sau înainte de lectura finală pentru a nu lăsa loc de abuzuri.

La 19 mai 2023, au avut loc [consultări publice](#) privind proiectul în cauză. Deși acesta reprezintă o compilare a prevederilor din cadrul legal deja existent, participanții au salutat inițiativa de a eficientiza implicarea societății civile în procesul decizional, dar cu condiția ca asemenea platformă de cooperare să fie una permanentă și continuă.

Proiectul documentului de constituire a Platformei a fost [propus spre vot](#) deputaților în ședința plenară din 8 iunie 2023.

I PE SCURT

La 11 mai 2023, [Consiliul Superior al Magistraturii \(CSM\)](#) a extins până la 9 iunie [termenul](#) pentru depunerea dosarelor în concursul pentru ocuparea funcțiilor de judecători ai Curții Supreme de Justiție (CSJ). Termenul a fost extins deoarece în concursul anunțat la 10 aprilie 2023 s-au înscris doar [17 candidați](#) pentru cele 20 de funcții scoase la concurs. La 23 mai, CSM a adoptat și [Regulamentul cu privire la selectarea judecătorilor CSJ](#).

La [11 mai 2023](#), [Consiliul Superior al Magistraturii \(CSM\)](#) a trimis în adresa Inspecției Judiciare informația expediată de către Serviciul de Informații și Securitate și Curtea de Apel Bălți despre judecătorul Ghenadie Eremciuc, transferat temporar la Curtea Supremă de Justiție, pentru verificare suplimentară. În cadrul aceleiași ședințe, cu 3 voturi pro și 5 voturi împotriva, a fost respinsă sesizarea procurorului general interimar, Ion Munteanu, referitoare la eliberarea acordului la pornirea urmăririi penale, percheziție și tragerea la răspundere penală a unui judecător. Un membru a emis opinie separată. Potrivit [Ziarului de Gardă](#), este vorba de judecătorul [Ghenadie Tocaiuc](#), magistrat care în luna decembrie a emis o încheiere prin care Adrian Nichifor a fost eliberat din detenție înainte de termen.

La 12 mai 2023, Parlamentul a aprobat [Raportul de activitate al Centrului Național Anticorupție \(CNA\)](#) pentru anul 2022. Potrivit documentului, ofițerii CNA au depistat 539 de infracțiuni, fiind inițiate 487 de cauze penale. Dintre acestea – 234 au constituit infracțiuni de corupție, iar 105 – infracțiuni conexe celor de corupție (abuz de putere, depășirea atribuțiilor de serviciu sau îmbogățire ilicită). De asemenea, au fost inițiate cauze penale pentru escrocherie, delapidarea averii străine, spălarea banilor, falsul informatic etc. Conform CNA, subiecții cei mai des implicați în cauze de corupție sunt persoanele fizice ordinare, urmate de inspectorii de poliție, angajații în domeniul sănătății și funcționarii din primării. În anul 2022, Agenția de Recuperare

a Bunurilor Infractionale, care este o subdiviziune autonomă a CNA, a aplicat sechestrare în valoare de două miliarde de lei. CNA pentru anul 2023 și-a propus ca prioritate combaterea corupției sistemice, inclusiv în domeniul achizițiilor publice, în domeniul construcțiilor, în sectorul energetic, în executarea programelor de reparații a drumurilor, dar și în procesul de gestionare a fondurilor externe.

În perioada 15-19 mai 2023, o delegație formată din patru evaluatori **GRECO** (Croatia, Finlanda, România și Slovenia) și un membru al secretariatului GRECO a ajuns în vizită la Chișinău în vederea efectuării evaluării Republicii Moldova în cadrul [cele de-a cincea runde de evaluare GRECO](#). Subiectele abordate au vizat prevenirea corupției și promovarea integrității în administrația centrală, dar și în agențiile de aplicare a legii. Un raport de evaluare va fi întocmit și examinat de Plenara GRECO în cursul anului 2023.

La 17 mai 2023, judecătorii **Curții Constituționale** au [anunțat](#), în cadrul celei de-a șasea zi a ședinței de examinare a sesizării privind verificarea constituționalității Partidului „Șor”, întrerupere în examinarea cauzei până la data de 12 iunie 2023. Pauza a fost anunțată urmare a [finalizării](#) completărilor asupra materialelor cauzei examinate de Înalta Curte, de către avocații Guvernului și cei ai Partidului „Șor”. [Sesizarea pentru verificarea constituționalității Partidului Politic „Șor”](#) a fost depusă de către Guvern în noiembrie 2022. Conform autorilor sesizării, activitățile Partidului „Șor” sunt calificate ca fiind contrare principiilor statului de drept, punând în pericol suveranitatea și independența Republicii Moldova. La 10 ianuarie 2023, CRJM [a adresat](#) Curții Constituționale o opinie la acest subiect, prin care a evidențiat caracterul grav al dizolvării unui partid politic într-o societate democratică, această decizie putând fi justificată doar în cazul respectării pe deplin a garanțiilor Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

La 19 mai 2023, **Comisia Pre-vetting** a transmis celor [nouă candidați non-judecătorești](#), care aspiră la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), [formularul Declarației pentru 5 ani](#). În acest mod a fost [marcat începutul](#) procedurii de evaluare a candidaților vizați. Declarația pentru 5 ani include informații privind bunurile și interesele personale ale candidaților, precum și lista persoanelor apropiate din sistemul judiciar, al procuraturii și din serviciul public. În continuare, Comisia Pre-vetting urmează să analizeze veniturile și proprietățile candidaților, dar și ale familiilor acestora. [Cei nouă candidați](#) vizați sunt: Aliona Corcenco, Iulian Muntean, Ana Tipa, Veaceslav Guțan, Leonid Chirtoacă, Vitalie Sili, Nicolae Agachi, Vanu Jereghi și Lucia Popescu.

La 22 mai 2023, șefa **Procuraturii Anticorupție**, Veronica Dragalin, a [anunțat](#) că, la 19 mai 2023, judecătorul care examinează cauza penală de învinuire a ex-deputatului Vladimir Andronachi în dosarul „Frauda Bancară”, pentru escrocherie și spălare de bani în proporții deosebit de mari, a decis, la cererea părții apărării, ca dosarul să fie examinat în ședință închisă. Șefa anticorupție a catalogat acest fapt ca fiind inadmisibil și contrar normelor legale și prevederilor CtEDO. Dragalin a solicitat CSM-ului inițierea unei proceduri disciplinare împotriva judecătorului. În cadrul ședinței CSM din 30 mai 2023, membrul Ion Guzun s-a arătat îngrijorat de declarațiile Veronicăi Dragalin referitoare la o încheiere judecătorească privind

examinarea unei cauze de rezonanță în ședință închisă, însă fără a indica direct cauza. Acesta a considerat că, în așa mod, se pune presiune pe judecător, or, procurorii au la îndemână tot instrumentarul necesar pentru a cere examinarea dosarului în ședință publică. Tot la 19 mai 2023, fostul deputat democrat Vladimir Andronachi a mai primit încă 30 de zile de [arest la domiciliu](#), fiind respins demersul procurorilor de înlocuire a măsurii preventive din arest la domiciliu cu arest preventiv, pe motiv că acesta ar fi încercat să manipuleze brățara de la picior, cu scopul de a bloca semnalul de monitorizare.

La **23 mai 2023**, cu 6 voturi pro, **CSM** a amânat subiectul privind audierea judecătorilor care au depus cereri repetate pentru înaintarea președintelui țării a propunerii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă. CSM a solicitat opinia Comisiei numiri și imunități și a Direcției generale juridice a Parlamentului în partea ce ține de numărul de voturi aplicabil pentru judecătorii, care au fost [respinși](#) de către președintele țării și urmează să fie reconfirmați în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă de către CSM. În același timp, CSM a intervievat două judecătoare Olga Ionașcu și Victoria Hadîrcă pentru a afla motivul nedepunerii cererii repetate de reconfirmare în funcție. În cadrul audierii, ambele judecătoare și-au exprimat dorința de a fi reconfirmate în funcție, urmând să depună cererea repetată la CSM.

I ECHIPA CRJM

Ilie CHIRTOACĂ
Președinte

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Daniel GOINIC
Director de Program

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Vladislav GRIBINCEA
Director de Program

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ

Oxana BRIGHIDIN
Consilieră juridică

Dumitru JOMIR
Coordonator de Comunicare

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Natalia ROTARU
Specialistă în Comunicare

Andrei NASU
Consilier juridic

Acest buletin informativ a fost elaborat cu sprijinul financiar oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile formulate în document aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic. Puteți susține activitățile de cercetare și advocacy ale CRJM printr-o [donatie online](#)

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva